

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiae Speculativae Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatae Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Capvt V. De Svscipiente Sacramentvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CAPVT V.

DE SVSCIPIENTE SACRAMENTVM.

CONTROVERSIA I.

An, & quomodo Dispositio Suscipientis sit Mensura Gratiae Sacramentalis.

717. **D**icendum 1. Aequaliter dispositis non nisi aequalis confertur Gratia Sacramentalis, per idem specie Sacramentum. Ita communis contra Paludanum, Scotum, Gabrielem, Cajetanum, existimantes, vel ex voluntate Dei, vel propter merita parentum aut Ministrum, aut circumstantiarum, aliquando conferri inaequalem Gratiam. Probatur Conclusio. Sacramenta non causant Gratiam, nisi quam significant: atqui respectu aequaliter dispositorum, non significant, nisi aequalem gratiam: ergo.

Confirmatur. Virtus Sacramentorum provenit ex solis meritis Christi, qui solus in sua potestate habuit instituere Sacramenta, & illis sua merita applicare: ergo sicut medicina, quae virtutem suam habet ab auctore Naturae, non est magis aut minus efficax ad causandam sanitatem ex eo, quod adhibita sit à Medico magis aut minus sano, ita Sacramentum non potest esse magis aut minus efficax ad sanctificandum, ex eo, quod Minister sit magis aut minus sanctus.

718. Dicendum 2. Inaequaliter dispositis, v. g. per maiorem devotionem, confertur etiam ex opere operato inaequalis gratia per Sacramentum ejusdem speciei. Probatur 1. Auctoritate D. Damasceni lib. 4. c. 20. [Quamvis, inquit, peccatorum remissio omnibus aequè per Baptismum detur, Spiritus tamen gratia pro fidei ac praecedentis purgationis modulo ac ratione comparatur.] Concilium Trid. sess. 6. c. 7. cum dixisset, Baptismum esse causam instrumentalem nostrae justificationis, id quasi explicando addit. [Justitiam in nobis recipientes unusquisque suam secundum mensuram quam Spiritus S. partitur singulis prout vult, & secundum propriam cujusque dispositionem & cooperationem.]

Ratio Conclusionis desumitur à congruentia & paritate. Congruum erat, à Christo sic institui Sacramenta, ut homines allicerentur ad se diligentius disponendos & preparandos: atqui si melius dispositi plus Gratiae accipiant, utique allciuntur ad se melius disponendos: ergo &c.

Deinde congruentia redditur à paritate causarum physicarum agentium in passum magis minusve dispositum: tunc enim quo passum est me-

lius dispositum v. g. magis diaphanum, succum de eo majorem intensionem effectus accipit à causa, v. g. plus lucis, caloris, impulsus &c. Cum ergo Sacramenta habeant suam virtutem ex meritis Christi, quae sunt valoris infiniti, & Gratia possit augeri in infinitum, si suscipiens sit melius dispositus, congruum est, ut etiam plus gratiae accipiat.

719. Obijcies 1. Sacramenta non significant plus gratiae in eo qui est melius dispositus, quam in eo qui est minus dispositus: ergo nec plus gratiae causant. 2. Negando antecedens. Sacramenta enim significant ut causa, & quidem ut causa habens virtutem aliquo modo determinatam: atqui causa significat effectum determinatum inaequalem pro inaequalitate & diversitate dispositionis, ut patet. Praeterea, Sacramenta significant effectum suum Symbolicè v. g. Eucharistia per modum cibi, Baptismus per modum ablutionis: atqui melius dispositus melius nutritur, & melius abluatur: ergo sub tali conditione significant Sacramenta inaequalitatem effectus à se conferendi.

720. Obijc. 2. Ex nostra Conclusionis fundamento sequi videtur, quod ille qui aliter est habitualiter sanctior, hoc est, habet plures gradus Gratiae sanctificantis, etiam si ceterae omnes dispositiones essent pares, etiam plus gratiae acciperet, quia majus augmentum Gratiae videtur esse melior dispositio: consequens autem non repugnat assertum à Theologis.

Responderi potest 1. Concedendo sequelam. cum Suarez d. 7. l. 5. in fine. Conim. q. 1. dub. 3. maxime à n. 51. Dicaltillo d. 1. dub. 1. à n. 71. Nec refert alios DD. hoc non ita expressè tradidisse, satis est quod non negaverint, & si tradiderint, satis est quod non negaverint. Respondendum affirmandi dederint. Respondendum 2. Negando sequelam & paritatem. Non potest 2. Negando sequelam & paritatem. Non imprimis major sanctitas videtur solum dispo- nere titulo Dignificationis, quatenus magis lae- ctus est dignus majori premio, ut traditur in materia de Gratia: disponit ergo gratia tanquam forma dignificans ad premium: atqui fructus Sacramentorum non est premium accipientis Sacramentorum, & Sacramenta dignificantur adaequatione meritis Christi. Doctores ergo videntur in praemissa questione loqui de dispositione non dignificante, sed quasi preparante subiectum. videtur

videntur adhuc magis restringere ad illas solum dispositiones, quæ sunt specialiter proportionatæ ipsi Sacramento recipiendo, & ut habenti specialem efficaciam ad auxilia talis rationis, v.g. quia Baptismus est Sacramentum Fidei, ideo ferventior Fides præcedens Baptismum, & ferventius propositum servandi legem Christi, disponet ad maiorem gratiam Sacramentalem in baptismo consequendam: item quia Eucharistia est Sacramentum spiritualiter Nutritivum animæ, ideo ferventior Charitas præcedens, & desiderium perfectionis disponet ad maiorem gratiam Eucharisticam, item quia Sacramentum Pœnitentiæ ordinatur ad auxilia specialia vitandi diligentius peccata &c. ideo major peccati detestatio & abominatio, disponet ad maiorem gratiam &c. & sic de cæteris.

721. Obijcies 3. Majora peccata præcedentia non inducunt inæqualitatem Gratiæ consequendæ per Sacramenta: ergo nec melior dispositio. Respondet P. Esparza, negando paritatem: quia licet peccata plura aut majora difficiliorem reddant demeritori remissionem peccatorum, & reditum gratiæ, in ratione tamen dispositionis nihil variant, quia quodvis peccatum Lethale remover à Deo totaliter, destruit quæcumque intensiorem Gratiæ, & reddit indispositum etiam ad minimum gradum gratiæ absque discrimine: unde difficilius quidem majori peccatori, sed non minor Gratiæ confertur cæteris paribus, undecunque Gratiæ proveniat. At verò dispositio bona potest esse major & minor, & ad maiorem ac minorem Gratiam, quia non quivis accessus ad Deum conjungit cum Deo totaliter, nec totam & omnem Gratiam inducit. Hæc P. Esparza, innuens tacite doctrinam quam tradit de Incarnatione, circa quæstionem, an pura creatura possit condignè satisfacere pro peccato mortali, ubi negat cum DD. Salmanticensibus, posse opus bonum puræ Creaturæ adæquare bonitate malitiam peccati mortalis: de qua quæstione egi Superiore Tract. Nunc abstrahendo ab illa doctrina, quæ mihi difficilis est, ut ibidem ostendi.

Respondetur ad objectionem, negando paritatem. Pluralitas enim peccatorum mortalium resistit quidem magis Misericordiæ divinæ, quod minus tam facile conferat auxilia & media justificativa effectivè, ac conferret per se loquendo, si non adesset illa peccatorum pluralitas, quæ reddit hominem Deo magis exosum & detestabilem; nihilominus tamen, si non obstante illâ pluralitate peccatorum, Deus misericorditer indulget huiusmodi media, hoc ipso jam est superata illa resistentia peccatorum, & causa justificativa est expedita ad operandum secundum totam virtutem & dispositionem subiecti, perinde ac si illa resistentia nunquam præcessisset. Ratio ulterior est, quia Deus in justificatione peccatoris, obliviscitur practicè omnium peccatorum præcedentium, sive multa sive pauca ea fuerint, neque eorum destructio suscipit magis & minus. Econtra verò bona præparatio & dispositio non solum

movet Deum ad libentius conferenda Media justificativa, sed etiam augent suo modo capacitatem subiecti, & melius applicant virtutem causæ ad plus operandum, propter rationes in Conclusionem allatas.

722. Obijcies 4. Ex hoc sequi videtur, quod in aliquo casu contingere posset, ut Sacramentum minoris dignitatis conferret plus Gratiæ, vel saltem tantum, quantum producit Sacramentum dignius; consequens est inconveniens, quia à Sacramento digniore plus gratiæ confertur. R. Concedendo sequelam, & negando id esse inconveniens. Nam quod dicitur communiter, Sacramentum dignius conferre plus gratiæ, procedit, quando cætera sunt paria.

CONTROVERSIA II.

An, & quomodo Sacramentum cum Obice receptum reviviscat.

723. Quando Sacramentum aliquod validum quidem, sed sine fructu recipitur, dicitur Sacramentum *fictè* susceptum: Non accipitur autem *fictio* hoc loco pro simulata intentione suscipiendi Sacramentum: nam quando deest in adulto intentio, Sacramentum nullum est ab initio, nec tractu temporis potest convalescere. Per *fictionem* ergo intelligitur Obex, seu impedimentum ex parte suscipientis Sacramentum, quominus consequatur suum primum effectum, hoc est, Gratiam: & hoc quidem impedimentum quandoque ponitur sine culpa, v.g. si quis invincibiliter ignorans se peccasse mortaliter, non eliceret dolorem ante baptismi receptionem. Quæritur ergo, an Sacramento cum tali obice suscepto, si postea obex removeatur, peccatum remittatur, & gratia infundatur ex opere operato, & vigore suscepti Sacramenti. Solet autem specialiter disputari de Baptismo.

724. Prima sententia negat huiusmodi reviviscentiam. Tribuitur Medinæ, & Joanni Andree. Rejicitur tamen à cæteris Theologis, & quidem maxime ob auctoritatem S. Augustini, qui agens contra Donatistas, volentes baptizatos ab hæreticis esse rebaptizandos, statuit, baptismum in hæresi aut schismate susceptum, tunc incipere prodesse ad remissionem peccatorum, atque operari salutem, quando *fictè* baptizatus postea corrigitur. Ob hanc inquam auctoritatem nemo Theologorum in dubium vocat reviviscentiam, sed eam diversimodè declarant & intelligunt. Itaque

725. Secunda sententia est, Baptismum *fictè* susceptum, recedente *fictione* non remittere ex opere operato culpam ipsam, nec conferre gratiam, sed ad hos effectus opus esse vel Sacramento Pœnitentiæ, vel Contritione; Baptismum verò tantum remittere totam pœnam temporalem, & hoc sensu reviviscere. Ita Scotus, Gabriel & Vasquez.

FFF 2

Quia

Quia verò Vasquez advertit, hac explicatione vim fieri verbis S. Augustini, ideo ex mente Scoti addit, Baptismum susceptum valere etiam postea aliquo modo ad salutem & remissionem culpæ, hac ratione. Sive enim homo postea justificetur per Sacramentum penitentiae cum attritione, sive per contritionem perfectam extra Sacramentum, in utroque casu conducit baptismus præteritus. Si enim justificetur homo per Sacramentum Penitentiae, confitendo peccata post Baptismum commissa, jam conducit Baptismus ad illam Gratiā, quam homo consequitur per Sacramentum Penitentiae, quia ratione & beneficio baptismi suscepti est capax Sacramenti Penitentiae, cujus ceteroquin capax non esset: Si verò justificetur per contritionem, conducit Baptismus ideo, quia facit ut Contritio, etiam non includens baptismum in voto, seu votum baptismi suscipiendi, possit justificare, cum alioquin si Baptismus non præcessisset, non posset Contritio justificare, nisi ut continens baptismum in voto, quatenus scilicet Contritio est voluntas servandi omnia præcepta, & consequenter etiam recipiendi baptismum: quando autem jam satisfactum est huic præcepto, non potest amplius Contritio esse votum illius, ut patet.

726. DICO 1. Baptismi Reviviscentia non explicatur rectè, & ad mentem S. Augustini per hoc, quod reddat capax Sacramenti Penitentiae, & faciat, ut Contritio possit justificare sine voto baptismi. Probatur. Nam hac ratione non plùs, nec æstimabiliùs conduceret baptismus mediante contritione, quam cum eadem contritione conduceret negatio baptismi: consequens est absurdum, & alienum à mente S. Augustini, ergo &c. Sequela probatur. Nam hoc quod est Contritionem continere votum Baptismi, si loquamur de voto conditionato, est essentiale contritioni: est enim Contritio essentialiter desiderium seu votum servandi omnia præcepta, adeoque etiam baptismum suscipiendi, casu quo necdum susceptus sit: ergo in hoc sensu nunquam justificat Contritio sine voto baptismi, etiam si baptismus præcesserit, essentia enim rei semper est eadem. Si verò loquamur de Contritione, ut est votum absolutum baptismi, hac inquam denominatione provenit extrinsecè à negatione baptismi præteriti, ut fatetur Vasquez: ergo in tali casu non magis conduceret baptismus, quam negatio baptismi. Probatur consequentia. Sicut enim baptismus præcedens facit ut Contritio justificet sine voto absoluto baptismi, quia hanc denominationem aufert à Contritione, ita negatio baptismi facit, ut Contritio justificet cum voto absoluto, quia hanc denominationem tribuit Contritioni: atqui vnus justificandi modus non est melior altero: ergo vera est sequela primi argumenti facti, quæ erat probanda.

727. DICO 2. Baptismus, remoto obice ita reviviscit, ut virtute illius immediatè remittatur culpa, & producat Gratia, sicut produca-

fuisse, si tempore baptismi obex remotus fuisset. Ita S. Th. q. 69. a. 10. & hac est mens S. Augustini. Probatur 1. ex illo celebri textu Scripturæ. *Qui renatus fuerit ex baptismo, non erit saluum: hunc locum omnes intelligunt de baptismo in re vel voto; nam aliquos salvari possunt absque baptismo in re suscepto, & eorum infantes salvari sine voto baptismi, certum est: non tamen sine utroque. Atqui in sententia contraria salvaretur aliquis, qui nec esset renatus ex baptismo in re (quia re ipsa non justificaretur virtute baptismi) nec in voto, quia continens post baptismum non est amplius votum baptismi: ergo talis salvaretur absque eo, quod vili modo esset renatus ex baptismo.*

Probatur Conclusio 2. Ratione, quæ etiam procedit de Sacramento Confirmationis & Ordinis. Character est forma physica, intrinsece stabiliter ordinans hominem ad suam illam, hinc est, ad illas functiones exercendas, ad quas per Sacramentum imprimens characterem, homo deputatus, ut supra de Characterè dictum est: ergo recedente obice datur gratia Sacramentalis intuitu Sacramenti præcedentis. Probatur consequentia. Illa auxilia specialiter conducunt ad tales functiones ex natura rei supponunt gratiam cui debeantur: sed non est cogitandum, quod Deus hunc ordinem invertat: ergo Deus hoc ipso quod per characterem ita ordinat subiectum ad tales functiones, hoc ipso inquam remota gratia Sacramentalis obstaculo, dabitur homini Sacramenti ille gradus gratiæ, cui specialiter illa auxilia debeantur propterea, quod illa gratia ex tali Sacramento obtenta sit.

728. Card. de Lugo explicat Reviviscentiam exemplo non incognito Jubilæi. Nam Pontifex solet quandoque in Jubilæo concedere, ut quisvis absolvi possit à quovis reservato peccato, & vota commutari: in quo casu ex commutatione sententia, si quis tempore Jubilæi quod commutatum lucrari, oblitus esset confiteri peccatum reservatum, aut voti commutationem non potuisset fieri, potest adhuc elapso tempore Jubilæi, obtemperare in virtute elapsi Jubilæi absolutionem à reservato, & commutationem voti, quia per Jubilæum acquirit Jus ad eas Gratias consequendas. Similem indulgentiam videtur Christus Sacramentum Baptismi contulisse, ut ejus virtute plenissima remissio fieret semel in vita omnium debitorum pœnæ & culpæ, vsque ad tempus Baptismi contractæ: ad quam remissionem acquiritur Jus per Baptismum, ita ut si tempore baptismi non obtemperaret ob impedimentum, possit postea contempnato ablati impedimento.

729. Objicitur 1. Ponamus hominem cum fictione baptizatum, peccare post baptismum mortaliter, deinde hoc peccatum confiteri, ac per Sacramentum Penitentiae ab illo absolvi, & sic per modum justificari: In hoc casu si baptismus revivisceret, tunc omnia peccata, tam quæ ante, quam post baptismum commissa sunt, remitterentur duplici

duplici titulo, nimirum directe & indirecte, sive, ut loquitur Vasquez, remitterentur per se & per accidens seu concomitantem. Nam peccata ante baptismum commissa remitterentur directe per baptismum, & quia non potest unum mortale remitti sine altero, ideo etiam per baptismum remitterentur indirecte seu per accidens & concomitantem peccata post baptismum commissa. E-converso, peccata post baptismum commissa remitterentur directe per Sacramentum Pœnitentiæ, cetera verò præcedentia baptismum, remitterentur per idem Sacramentum Pœnitentiæ indirecte: ergo omnia & singula peccata remitterentur tunc tam directe quam indirecte, quod videtur inconvenienter dici.

730. Respondent DD. communiter & sufficienter, admittendo sequelam: In illo enim casu Deus intuitu diversi Sacramenti conferret diversas gratias; & quia non vult unum mortale sine alio remittere, ideo per quodlibet Sacramentum remitteret, directe illa, ad quæ delenda Sacramentum est institutum, cetera verò dimitteret indirecte.

731. Verum expeditius responderi potest, distinguendo sequelam: remitterentur indirecte formaliter & realiter loquendo, negatur sequela, radicaliter seu virtualiter, conceditur sequela. Explico. Indirecte formaliter & realiter dicitur remitti peccatum, quando pure pure remittitur per concomitantiam, nullâ penitus concurrente causâ directe illius remissivâ. hoc modo remittitur indirecte per Sacramentum Pœnitentiæ peccatum quod quis inculpabiliter in confessione omittit, ut traditur suo loco. hoc autem in nostro casu non contingit, ut patet. Indirecte radicaliter seu virtualiter remittitur, v. g. peccatum post baptismum commissum, quando virtute baptismi præteriti conferretur gratia, quæ ex se est incompossibilis cum omni peccato mortali, adeoque est talis, ut si hic & nunc non concurreret Sacramentum Pœnitentiæ, directe illa remittens, vi illius gratiæ etiam illa peccata indirecte formaliter remitterentur, quæ deberent per Sacramentum Pœnitentiæ directe remitti.

732. Urget tamen Vasquez n. 22. In casu posito Sacramentum Pœnitentiæ operaretur suum effectum prius naturâ quam baptismus: ergo baptismus pro posteriori naturâ jam inveniret remissâ indirecte peccata ante baptismum commissa per ipsum Sacramentum pœnitentiæ: ergo gratis dicuntur denuo & pro posteriori naturâ directe remitti per baptismum. Antecedens probat Vasquez, supponendo sententiam, quam etiam infra tanquam veriorē amplectar, nimirum, quod quando quis post baptismum fictè susceptum committit peccatum mortale, quod, inquam, tunc non removeatur sufficienter obex ad effectum baptismi consequendum per solam attritionem, sed vel per Sacramentum Pœnitentiæ, vel per Contritionem perfectam. ergo prius iustificabitur homo & accipiet Gratiā per Sacramentum Pœnitentiæ, quam accipiat Gratiā baptismi,

733. Responderi posset primò, negando secundam consequentiam primi argumenti. Nam etiam si daretur, virtute Sacramenti Pœnitentiæ remitti pro priori naturâ indirecte peccata ante baptismum commissa, non propterea gratis dicerentur in posteriori remitti directe virtute baptismi: sicut quando quis confitetur aliqua peccata, & aliqua ex oblivione non confitetur, absolvitur ab his indirecte, & tamen sunt postea iterum directe subijcienda clavibus, ut dicitur suo loco.

734. Respondetur tamen melius 2. Negando antecedens, ad probationem concedo antecedens, nego consequentiam. Nam contrarium potius inferendum est, nempe ex eo, quod per Sacramentum Pœnitentiæ auferatur formaliter obex baptismi, in priori signo naturæ, hoc ipso utrumque Sacramentum simul in posteriori signo Naturæ operari gratiam & remissionem peccatorum. Ratio est, quia quando duæ causæ sunt in eodem signo expeditæ, tunc earum effectus sunt in posteriore signo simultanei: atque baptismus sit expeditus per remotionem obicis, & Sacramentum Pœnitentiæ est illa remotio: deinde Sacramentum Pœnitentiæ est etiam tunc expeditum; ergo utriusque Sacramenti effectus sunt simultanei. Declaratur magis exemplo philosophico. In sententia asserente, Relationem prædicamentalem esse modum, positio termini est ultima conditio, quâ posita resultat ille modus relationis, non tantum in termino ipso, sed etiam in fundamento, & non resultat prius in termino quam in fundamento, sed in utroque simul, similitate Naturæ. Pari modo Sacramentum Pœnitentiæ per seipsum formaliter auferit obicem baptismi, adeoque est conditio pro priori Naturæ existens, ut possit operari baptismus in posteriori signo, in quo eodem signo operatur etiam Sacramentum pœnitentiæ: nam utique existit causâ in priori signo, & effectus in posteriori. Ergo hoc ipso quod formalis remotio obicis baptismi sit ipsa formalis existentia Sacramenti Pœnitentiæ, & remotio obicis sit ultima conditio ut baptismus operetur, hoc ipso effectus baptismi & pœnitentiæ sunt simul in eodem posteriore signo, quia utrumque Sacramentum intelligitur in priore signo expeditum ad operandum.

735. Instat tamen iterum Vasquez n. 26. Quidquid sit in casu, quo cum reviviscencia baptismi concurrat Sacramentum Pœnitentiæ, si tamen concurrat cum baptismo Contritio perfecta, & per hanc formaliter tollatur obex baptismi, tunc si baptismus directe deleat peccata ante baptismum commissa, sequeretur eadem peccata directe deleat à duplici causâ adæquata, nimirum à Baptismo, & à Contritione. Sequela probatur. Nam contritio æqualiter pugnat cum omnibus peccatis mortalibus, & omnia quæ invenit, directe expellit. 2. Concedendo sequelam, quæ omnibus est concedenda in casu quo quis in eodem instanti quo absolvitur baptismus, aut Sacramentum pœnitentiæ, eliceret contritionem perfectam.

F f f f 3

CON-

CONTROVERSIA III.

Vtrum per Reviviscenciam Baptismi possint indirectè remitti peccata post Baptismum commissâ, sine concursu causæ directè remissivæ.

736. **M**ajor controversia est de casu, quo quis fidè baptizatus, antequam removeret obicem, commisit peccata mortalia, an, inquam, talis per solam attritionem, sine Sacramento Pœnitentiæ, sufficienter removeat obicem baptismi, ita ut consequatur gratiam & fructum baptismi.

Prima sententia affirmat esse probabile, quòd sufficiat attritio. Ita Paludanus, Sylvester, Suarez, Dicastillo.

Secunda negat sufficere, ac proinde ad obicis remotionem requirit, ut ponatur causa directè remissiva peccatorum post baptismum commissorum, nempe vel Sacramentum Pœnitentiæ, vel perfecta contritio.

737. **DICO**, hanc sententiam secundam esse multò probabiliorē, quidquid sit de probabilitate primæ. Suarez & Lugo probant Conclusionem hoc modo. Peccatum post baptismum commissum est subiectum clavibus: ergo remitti non potest nisi vel per absolutionem Sacramentalem, vel per votum illius inclusum in contritione perfecta. Ad hoc tamen responderent adversarij, attritionem etiam esse votum baptismi, quia est voluntas servandi omnia præcepta; & quia Sacramentum Pœnitentiæ est sub præcepto, quando commissum est peccatum post baptismum, ideo attritio est etiam illius votum: atqui sententia contraria requirit attritionem ad hoc ut baptismus reviviscat: ergo etiam requirit votum Sacramenti Pœnitentiæ. Quando autem Lugo & Suarez dicunt, non quodcumque votum sufficere, sed votum contentum in perfecta Contritione, imprimis videntur petere principium, assumendo pro probatione, quod est in questione, & quod adversarij negant, & nobis est probandum: deinde etiam supponunt falsum, scilicet, non posse peccatum mortale post baptismum commissum remitti nisi vel per Sacramentum Pœnitentiæ, vel per perfectam Contritionem: falsum inquam hoc est, quia potest etiam remitti per Sacramentum extremæ Unctionis cum attritione, quia hoc Sacramentum facit ex attrito contritum: ergo non est univèrsim verum, peccatum clavibus subiectum, nunquam remitti nisi vel in Sacramento Pœnitentiæ, vel per contritionem perfectam.

738. Probatur ergo Conclusio meliùs argumento quod insinuat S. Thomas, & eo vititur P. Conink.

Nec baptismus, nec vllum aliud Sacramentum, habet vim remittendi peccata futura post susceptionem talis Sacramenti. Ratio huius superioris indicata est. Nam ideo reviviscit baptis-

mus, aut aliud Sacramentum, quia quando est subiectum, tribuebat jus ad effectum suum: mel consequendum, si removeretur obex: atqui quando baptismus existerat, non tribuebat vllum jus ad remissionem peccatorum futurorum: ergo...

739. Confirmatur 1. Sacramenta sunt quædam actiones ac postulationes Christi: Christus autem non petit per Sacramenta, ut vim illorum remittantur futura: neque aliqua vti dici potest abluui nunc à maculis futuris: abluui enim non minùs quàm absolutio supponit maculam ablucendam jam existerē.

Confirmatur 2. Vtique baptismus reviviscens, se solo non potest plus operari, quàm operatus esset, si dum existerat, nullus obex adfuerat: atqui si tunc nullus obex adfuerat, non remittitur peccata postea committenda: ergo nec reviviscens potest illa remittere, quæ post baptismum commissæ sunt. Major probatur. Quia Reviviscencia est quasi quædam Retrotractio, quæ quandoque fieri solet per leges Civiles in contractibus vel donationibus ab initio quidem inefficacibus, sed qui postea adveniente aliqua circumstantiâ dicuntur fictione juris retrotrahi ad illud tempus, quo sunt celebrati, ut penitus habeant acsi effectum sortiti essent.

Confirmatur 3. Si peccata post baptismum commissæ remitterentur virtute baptismi reviviscens, tunc vnâ deberet remitti omnis pars illis peccatis annexa: hoc autem est falsum, merito supponit hic S. Thomas, & constat inde, quia sunt subiecta Sacramento Pœnitentiæ, in quo potest ac debet adhuc postea penitentia inungi.

740. Obijcies 1. Sacramentum Pœnitentiæ & extrema Unctio, possunt aliquæ peccata directè remittere: ergo hoc non est negandum baptismi. Distinguo antecedens. possum directè remittere peccata commissæ ante susceptionem illorum Sacramentorum, concedo, post commissæ, nego. quare autem illud possum, additur ratio in loco. Baptismus autem non potest indirectè, sed tantum directè remittere peccata ante baptismum commissæ: ergo si aliquæ indirectè remittere posset, illa essent postea commissæ.

741. Obijcit 2. P. Dicastillo n. 125. Comparatione Baptismi non est obex ipsum peccatum, sed defectus attritionis, quæ posita sufficienter tollitur obex, etiam si peccatum sit in subiecto: sed in casu de quo disputamus, sed cum attritione illius ergo nullus adest obex: ergo producat gratiam. Quando post baptismum committitur peccatum novum mortale, tunc ponitur novus obex ipsi reviviscenciæ, qui obex non est quidem ipsum peccatum præcisè spectatum, sed peccatum cum negatione causæ per se deletivæ illius, hæctenus probatum est: & sic patet, quomodo distinguenda sit major propositio, quæ...

solùm vera est respectu peccati ante baptismum commissi.

CONTROVERSIA IV.

Qualis Intentio requiratur in suscipiente Sacramentum.

Glossa in cap. *Majores de Baptismo* docuit, in adulto sufficere, si suscipiens ore consentiat, etiam si corde dissentiat. Cajetanus verò docuit, sufficere, si corde non dissentiat, etiam si non consentiat positivè.

742. Dicendum est, requiri consensum positivum ad valorem illorum Sacramentorum, non quidem qui tunc actu existat; sed satis est existere habitualiter, hoc est, aliquando existisse & nunquam fuisse revocatum. Ita S. Thomas q. 68. a. 7. Colligitur imprimis ex Concilio Carthaginensi & Arausicano, quæ solum permittunt conferri Baptismum illis adultis, qui saltem per alios habent testimonium voluntatis suscipiendi, sicut & Rituale Romanum Pauli V.

743. Dices: ex his Concilijs plus non colligi, quàm quòd non possint licitè ministrari non petentibus, non tamen quòd non possint validè. Sed contra. Quia si tantum esset sermo de licentia conferendi Sacramentum, & non supponeretur, Sacramentum fore invalidum, non deberent Concilia prohibere, ne Baptismus conferretur illi, qui usu rationis privatus est, nec antea petijt Baptismum: tali enim deberet conferri tanquam medium necessarium ad salutem, ut bene observavit Arriaga.

Ratio seu congruentia sic instituendi Baptismum, insinuat à S. Thoma & Innocentio III. in citato cap. *Majores*, quia per Baptismum subjicitur quis legi novæ irrevocabiler: hanc autem subjectionem nemo debet nisi volens subire, qui voluntatem propriam habet.

744. De Sacramento Confirmationis adducta Ratio non ita clarè procedit: quia in hoc Sacramento non imponitur onus, sed tantum augentur vires ad facilius ferendum onus jam antè susceptum, & ad facilius satisfaciendum obligationi jam antè contractæ.

745. Caterum adhuc congruum erat, ut tantus favor & honor, quo quis deputatur specialiter ad Christi militiam, non conferretur nisi desideranti & consentienti, si aliquando potuit desiderare. Quæ ratio etiam de extrema Unctione suo modo procedit, cujus favores non debent nisi aliquo modo volenti conferri, si potuit aliquo modo velle, dixi: *aliquo modo*, nam valde implicitam & generalem voluntatem Mediorum salutis ad hoc Sacramentum sufficere, receptum est, & in praxi observatur. Denique eadem ratio Sacramento Ordinis applicari potest; nam licet hoc Sacramentum non afferret onus adulto, v. g. obligationem servandi castitatem, si posset invito conferri validè, quia tamen afferret magnum honorem & magnas prerogativas, jam erat congruum, ut non nisi volenti posset conferri validè.

746. Quoad Infantes est alia ratio. Nam licet Baptismus illis affert onus novæ legis, simul tamen etiam tanta commoda affert, ut infanti optabilior sit baptizari, quàm non baptizari; & ideo ejus voluntas suppletur ab Ecclesia, ut sic per alienam voluntatem possit à servitute Diaboli liberari, cui per alienam quoque voluntatem subiectus erat. Quoad Sacramentum Confirmationis & Ordinis, quia infanti nullum æstimabile onus, sed potius commodum & honorem afferunt, etiam congruum erat, ut infanti validè (quamvis non licitè) conferri posset, ad quod non erat opus, ut Ecclesia suppleret illius voluntatem, quia dignitas potest etiam non desideranti nec potenti desiderare, conferri; sic potest infans legitimari, nobilitari &c.

747. Objicit Cajetanus 1. ex cap. *Majores*, ubi sic habetur: [Tunc Characterem Sacramentalis imprimit operatio, quando obicem contrariæ voluntatis non invenerit.] Quibus verbis Pontifex plus non requirit, quàm absentiam contrariæ voluntatis, &c. Si verba præcedentia legantur, quibus prohibetur, ne alij quàm Catechumeni baptizentur ex ijs qui amentes facti sunt, adeoque non nisi illi qui Baptismum prius petierunt, apparet requiri à Pontifice & Concilio consensum positivum.

748. Objicies 2. Ex nostra Conclusionem sequitur, Sacramenta non habere eadem essentialia requisita in parvulis, quæ habent in adultis, & malè dixisse Eugenium Papam, Sacramenta tribus perfici, inter ea numerando Intentionem Ministris, & omittendo Intentionem suscipientis, &c. Formaliter loquendo esse eadem requisita in omnibus; requiritur enim consensus habitualis in omnibus, non quidem absolute sed conditionatè, si aliquando fuerit proprio arbitrio præditus. Ad id quod addebatur de Eugenio Papa, respondet Dicastillo, Pontificem voluisse enumerare requisita universaliter in omnibus, qualis non est intentio suscipientis, quæ in infantibus non requiritur, sicut nec in Eucharistiæ Sacramento vlla suscipientis intentio requiritur ad conficiendum hoc Sacramentum. Addit Card. de Lugo, Intentionem suscipientis posse subinelligi ex parte materiæ, sicut enim ablutio non quæcunque, sed corporis vivi est materia debita, ita etiam est ablutio hominis volentis abluì. Brevius respondetur, intentionem suscipientis esse complementum Intentionis Ministris in esse absolute, quia est conditio inexistens.

749. Objicitur 3. Extrema Unctio solet concedi etiam illis, qui usum rationis perdidērunt, nec antea illud Sacramentum petierunt, &c. Hoc ipso quòd quis fuerit Christianus, & voluerit talis vivere ac mori, jam præsumitur voluisse & consensisse implicite in illos ritus, quos in bonum animæ illius Ecclesia solet adhibere.

750. Ex hac responsione, quæ communis est & vera, nascitur difficultas non levis, an in adulto ad valorem baptismi sufficeret, si nihil quidem

dem vnquam in specie de baptismo cogitasset, sed tamen habuisset aliquandō generalem, & nunquam retractatam voluntatem seruandi omnia praecepta, v. g. habuisset attritionem ex motivo vniuersali.

Prima sententia affirmat. Ita Conink q. 64. a. 8. dub. 5. n. 103. & P. Dicastillo.

Secunda negat. Suarez d. 14. c. 2. Concl. 1. circa finem, vbi docet, in baptismo requiri magis expressam & formalem intentionem, quam in extrema vnctione. Suarezio accedit Lugo, Arriaga.

751. DICO 1. Voluntas seruandi omnia praecepta, non sufficit, vt validus sit baptismus collatus homini dormienti vel ebrio. item non sufficit, vt sit validus, quando modus conferendi alioquin in se esset illicitus, v. g. si conferretur sine debitis Solennitatibus. Probatur. In tantum illa voluntas sufficeret, in quantum esset implicita voluntas seruandi omnia praecepta, & hoc ipso etiam recipiendi Baptismum, & eo modo recipiendi, quo modo ex praecepto recipi debet: atqui talis modus recipiendi Baptismum v. g. in ebrietate, somno &c. non est sub praecepto, imò est contra praeceptum: ergo voluntas seruandi omnia praecepta non est, ne quidem implicitè, voluntas hoc modo recipiendi Baptismum, imò est voluntas non sic recipiendi.

752. DICO 2. Homini Iudæo aut Gentili, habenti voluntatem generalem seruandi omnia praecepta ex motivo consequendæ salutis æternæ, posset validè & licitè conferri baptismus, constituto in extrema necessitate, v. g. in amentia perpetua, & finali, ita vt alioquin ipsi æternum pereundum esset, nisi baptizaretur. Hoc concedo primæ sententiæ, & reip̃a consentit Lugo d. 9. n. 128. & seqq.

Probatur à paritate extremæ Vnctionis, & quidem à fortiori. Sciendum autem est, extremam Vnctionem non ideo præcisè posse conferri in casu, quo quis repente venit in extremam necessitatem, & est privatus vsu rationis, quia talis homo habuit fortasse voluntatem generalem seruandi omnia praecepta, hæc, inquam, voluntas non sufficeret: quia est probabilis opinio, extremam Vnctionem non esse sub praecepto, vt docet Dicastillo: vnde non contineretur in illa voluntate: sed ideo, quia de tali homine rationabiliter præsumitur, habuisse voluntatem moriendi vt Christianum decet, cum omnibus spiritualibus adiumentis & subsidijs quæ posset consequi ab Ecclesia, etiam si non sint praecepta. Hac voluntate censetur implicitè consentire in extremam Vnctionem: qui enim vult Finem, censetur etiam consentire in Media, non tantum simpliciter necessaria, sed etiam in illa, quæ sine suo incommodo possunt ad illum finem plurimum conferre.

Hinc argumentor ad casum nostrum, & probo idem procedere de Baptismo. Qui enim vult efficaciter Finem, vti que consentit in omnia Media necessaria ad finem, siue deinde illud medium sit proximè sub praecepto, siue tantum remotè, propter illius ignorantiam: atqui in casu Contritionis est medium necessarium ad salutem, & salu fuit intentio ab illo homine per generalem voluntatem consequendi salutem: ergo habet contritionem in Baptismum.

753. Dices. Ergo si habuisset Contritionem perfectam, non posset baptizari, quia Baptismus non esset illi amplius necessarius, vt per se justificato per Contritionem. Respondetur, qui, nihilominus adhuc posse & debere baptizari, quia Baptismus adhuc est sub praecepto: Contritio autem est voluntas seruandi omnia praecepta: ergo adhuc est voluntas sufficiens recipiendi baptismum. Sed contra hanc responsionem vrgit Lugo Baptismum non esse sub praecepto præterea absolute, nisi respectu illorum, qui illius necessitatem & vtilitatem cognoscunt, qualem mortuum non habet ille, de quo disputamus: Ergo Contritio in tali homine non est voluntas, ne quidem implicita, Baptismi, nisi sub conditione, si cognosceretur ejus necessitas: atqui in casu nostro hæc conditio non purificatur: ergo voluntas Baptismi, inclusa in Contritione, non transit in absolutam: ergo non sufficit ad recipiendum baptismum, quia requiritur voluntas absoluta.

Verum nec ipse Lugo negare potest, quid Contritio sit votum baptismi etiam in illo homine, qui ignorat praeceptum & necessitatem baptismi, vt constabit ex dicendis in tr. de Eucharistia, vbi ex ipso Lugone dicemus, Contritionem non esse Votum Baptismi, quia est voluntas seruandi omnia praecepta, & Baptismus est sub praecepto: ergo sufficit esse sub praecepto remotè, vt Contritio dicatur esse voluntas illius. Quare ad hoc non est satis eversa data responsio. Nihilominus

754. Aliter adhuc ad replicam respondetur, & dico 1. In tali casu debere baptizari sub conditione; quia non constat, nec potest sine revelatione constare certò, quod habuerit perfectam Contritionem. Dico 2. posse talem absolute baptizari, quia præsumi potest velle Baptismum non quidem vt necessarium ad salutem, sed tamen vt seruientem ad maiorem sanctitatem, sine villo suo incommodo, consequendam. Ratio est, quia omnis qui vult esse amicus Dei, vti que consentit in maiorem gradum amicitie, vt de eo consequi potest sine maioribus impensis, vt de extrema Vnctione dictum est. Et hæc de sacramentis in genere.

